

บทที่ ๒

สรุปและข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลของข้าราชการ และประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนครสวรรค์ กรณีนี้สืบเนื่องมาจากการที่ได้ปรากฏว่าในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลของเทศบาลเมืองนครสวรรค์ วันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๒๓ ได้มีผู้ใช้สิทธิ์ออกเสียงน้อยมากและน้อยที่สุดในบรรดาเทศบาลด้วยกันทั่วประเทศ ในส่วนของผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งดังกล่าวนั้นยอมประกอบไปด้วยทั้งข้าราชการและผู้มีใจข้าราชการ (ประชาชน) ผู้ศึกษาจึงต้องการ ศึกษาถึงระดับความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นของผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งดังกล่าว โดยยึดแนวทฤษฎีหรือผลงานวิจัยทั้งหลายที่ได้กล่าวถึงในบทที่แล้ว ๆ มา วาวิถีสีวิต หรือลักษณะความรู้สึกนึกคิดทางการเมือง ที่มีอยู่ในสังคมไทยนั้นยังไม่ค่อยสอดคล้องต้องกันกับระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยหรือการปกครองท้องถิ่นนัก นอกจากนี้ยังอาศัยแนวความคิดที่ได้ชี้ให้เห็นว่า ข้าราชการ (ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งดังกล่าว) มักเป็นผู้ที่มีลักษณะอำนาจนิยม เจ้าขุนมูลนายซึ่งเป็นคนลักษณะที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาระบอบประชาธิปไตย อาทิ ผลงานของริกส์ (Riggs) ดังได้กล่าวในข้างต้น ข้าราชการในประเทศกำลังพัฒนาจึงน่าจะยังมีความรู้สึกนึกคิดทางการเมือง ในลักษณะที่ไม่สอดคล้องกับวิถีทางประชาธิปไตยสูงกว่าประชาชนไปอีก หรือมีลักษณะอำนาจนิยมสูงกว่าประชาชนเข้าไปอีก เช่น ผลงานวิจัยของ สมบัติ ชำรงชัยวงศ์ เรื่อง "วัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำกลุ่มเกษตรกรในภาคกลาง" ของประเทศไทยดังกล่าว

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลระหว่างข้าราชการกับประชาชนครั้งนี้ขึ้น และได้ตั้งสมมุติฐานของการวิจัยไว้ว่า ข้าราชการมีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นแตกต่างไปจากประชาชน โดยยึดแนวความคิดดังกล่าวว่าข้าราชการ จะต้องมีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นต่ำกว่าประชาชนหรือ

มีความสำคัญที่แตกต่างไปจากประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ ไม่ว่าจะนำตัวแปรทางด้านการศึกษา เพศ อายุ และรายได้มาร่วมพิจารณาด้วยในลักษณะที่เป็นตัวแปรควบคุมก็ตาม ตัวแปรต่าง ๆ เหล่านี้จะไม่มีความสำคัญเหนือผลที่จะเกิดขึ้นจากตัวแปรทางด้านอาชีพ (ข้าราชการ ประชาชน) ได้ แต่อย่างไรก็ตามจากผลการวิจัยกลับพบว่าทั้งข้าราชการและประชาชนต่างมีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำทั้งคู่ หรือไม่พบว่าข้าราชการกับประชาชนมีความสำคัญดังกล่าวแตกต่างกันออกไปแต่อย่างใด ขณะที่เดียวกันก็พบว่าตัวแปรเกี่ยวกับ การศึกษา เพศ รายได้ และอายุได้เข้าไปมีอิทธิพลแฝงในผลการวิจัยดังกล่าวอยู่สูงพอสมควร โดยพบว่ามามีอิทธิพลอยู่สูงกว่าหรือสำคัญกว่าตัวแปรทางด้านอาชีพ (ข้าราชการ ประชาชน) เสียอีก ผลการวิจัยจึงปรากฏออกมาตามรายละเอียดซึ่งอาจสรุปได้ ดังนี้

๑. ทั้งข้าราชการและประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนครสวรรค์ต่างมีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนในทุกแง่มุมแล้ว พบว่าข้าราชการมีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นสูงกว่าประชาชนเล็กน้อย

๒. เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวในทุกแง่มุมแล้วพบว่า ข้าราชการมีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นสูงกว่าประชาชนเพียงเล็กน้อย ในระดับที่ถือว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลดังกล่าวนี้จึงคัดค้านกับสมมุติฐานข้อที่ ๔

๓. เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลระหว่างข้าราชการกับประชาชนตามระดับ การศึกษา เพศ อายุ และรายได้แล้ว ได้พบว่า ข้าราชการกับประชาชนมีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งอาจสรุปได้ว่าผลการวิจัยดังกล่าวเป็นจริงตามสมมุติฐานข้อ ๒ ๓ ๔ และ ๕ ตามลำดับ

จากผลการวิจัยที่พบว่า เมื่อนำตัวแปรด้านระดับการศึกษา เพศ อายุ และรายได้ เข้าไปร่วมพิจารณาเปรียบเทียบความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวระหว่างข้าราชการกับประชาชนแล้ว มีผลให้ความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นของข้าราชการกับประชาชนต้อง

เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม หรือจากผลที่ปรากฏในสมมุติฐานข้อที่ ๑ ซึ่งได้พบว่าข้าราชการกับประชาชนมีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อนำระดับการศึกษา เพศ อายุ และรายได้เข้าไปร่วมพิจารณาค้วยแล้ว กลับพบว่าข้าราชการกับประชาชนมีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นแตกต่างกัน ผลการวิจัยดังกล่าวย่อมสรุปได้ว่าระดับการศึกษา เพศ อายุ และรายได้ ล้วนมีอิทธิพลต่อความรู้สึคนักคิดทางการเมือง หรือความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นดังกล่าว นอกจากนั้นเมื่อพิจารณาค่าความสามารถของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตาม (ETA) ตามตารางวิเคราะห์การจำแนกหมู่เพื่อวิเคราะห์คะแนนความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวก็ได้พบว่า ตัวแปรด้านระดับการศึกษา เพศ อายุ และรายได้มีอิทธิพลสูงกว่าตัวแปรทางด้านอาชีพหรือการ เป็นข้าราชการและไม่ใช่ข้าราชการ อยู่ในทุกตารางอย่างเห็นได้ชัด อิทธิพลของการศึกษา เพศ อายุ และรายได้ที่มีต่อความรู้สึคนักคิดทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นในลักษณะดังกล่าวนี้บ่งว่าสอดคล้องตรงตามทฤษฎีและผลงานวิจัยหลายชิ้นด้วยกันดังที่ไคกล่าวถึงและในส่วนของการอภิปรายผลข้างต้น (บทที่ ๕) แม้ว่าแต่เดิมผู้วิจัยมิได้คาดหมายว่าตัวแปรต่าง ๆ เหล่านี้จะมีอิทธิพลสูงไปกว่าตัวแปรทางด้านอาชีพ (ข้าราชการ ประชาชน) ก็ตาม

ผลการวิจัยที่พบว่าสมมุติฐานข้อที่ ๒ ๓ ๔ และ ๕ เป็นจริงนั้นจึงนับว่าน่าจะมีมูลเหตุมาจาก การที่ตัวแปรทางด้านระดับการศึกษา เพศ อายุ และรายได้ มีอิทธิพลอยู่ก่อนข้างสูงหรือสูงกว่าตัวแปรด้านอาชีพ ข้าราชการและไม่ใช่ข้าราชการ (โดยไม่ได้คาดหมายมาก่อน) ดังกล่าว ดังนั้น เมื่อนำตัวแปรเกี่ยวกับการศึกษา เพศ อายุ และรายได้ดังกล่าวนี้มาพิจารณา ร่วมในลักษณะที่เป็นตัวแปรควบคุมจึงยอมให้ผลออกมาในลักษณะที่ผิดไปจากสิ่งที่พบในสมมุติฐานข้อที่ ๑ กล่าวคือ ในเมื่อสมมุติฐานข้อ ๑ ไม่เป็นจริง สมมุติฐานข้อที่ ๒ ๓ ๔ และ ๕ จึงเป็นความจริงตามลำดับ

ขณะเดียวกันผลการวิจัยตามสมมุติฐานข้อ ๑ ซึ่งพบว่าข้าราชการกับประชาชนมีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลไม่แตกต่างกันนั้น น่าจะเป็นสิ่งที่เกิดจากอิทธิพลของการศึกษา เพศ อายุ และรายได้ที่แฝงเร้นอยู่เป็นสำคัญ อย่างไรก็ตาม

อิทธิพลของคตินิยมหรือความคิดแบบอำนาจนิยมซึ่งทั้งข้าราชการและประชาชนต่างมีอยู่อย่างมากพอสมควร นับว่ามีส่วนทำให้ทั้งข้าราชการและประชาชนมีความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นที่ไม่แตกต่างกันได้เช่นกัน ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นบ้างแล้ว

หลักฐานที่ยืนยันว่าทั้งประชาชนและข้าราชการยังมีลักษณะของอำนาจนิยมอยู่พอสมควรนั้น อาจพิจารณาได้จากกรณีที่ทั้งข้าราชการและประชาชนต่างมีความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่น ซึ่งเป็นวิถีทางแห่งประชาธิปไตยอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ เช่นเดียวกัน

เมื่อทำการเปรียบเทียบความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นระหว่างข้าราชการกับประชาชนตามการ ศึกษา เพศ อายุ และรายได้ หรือเมื่อมีการควบคุมตัวแปรทางด้านการศึกษา เพศ อายุ และรายได้แล้ว พบว่าข้าราชการกับประชาชนมีความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นแตกต่างกันนั้นมิได้หมายความว่า จะทำให้ต้องสรุปผลการวิจัยในที่สุดว่า ข้าราชการกับประชาชน จะมีความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะในทางความเป็นจริง เราจะไม่อาจแยกตัวแปรต่าง ๆ เหล่านี้ออกจากความเป็นข้าราชการ หรือไม่ใช่ข้าราชการได้อย่างเด็ดขาด แต่ก็นับว่าจะทำให้เกิดความเข้าใจได้ชัดเจนขึ้นว่า ตัวแปรต่าง ๆ เหล่านี้ได้เข้าไปมีอิทธิพลต่อความสำนึกของข้าราชการและประชาชนอยู่มากน้อยเพียงใด

การที่จากผลการวิจัยได้พบว่า ข้าราชการมีความสำนึกสูงกว่าประชาชนเพียงเล็กน้อย ซึ่งอาจพิจารณาได้จากค่าคะแนนเฉลี่ยของความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลระหว่างข้าราชการกับประชาชน หรืออาจพิจารณาได้จากค่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนวิเคราะห์จากจำแนกหมู่ เพื่อพิจารณาความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวในทุกตารางนั้น อาจจะเป็นเนื่องจากเหตุผลที่ว่าข้าราชการมีโอกาสหรือมีหน้าที่ต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับสัมพันธกิจการจัดการปกครองท้องถิ่นมากกว่า มีโอกาสเข้าใจการเมืองได้ดีกว่า รัฐบาลและหน้าที่ที่พึงมีต่อการปกครองท้องถิ่นได้มากกว่าการมีอาชีพอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ข้าราชการ แต่ก็ยังไม่อาจสรุปได้ว่า ข้าราชการจะเป็นตัวจักรสำคัญในการพัฒนาการปกครองท้องถิ่นได้มากมาย ทั้งนี้เนื่องจากอิทธิพลความรู้สึกรู้สึกนึกคิดแบบอำนาจนิยมของข้าราชการซึ่งไม่เอื้ออำนวยต่อแนวทางการพัฒนาการปกครองท้องถิ่นของไทยยังคงมีหลงเหลืออยู่ไม่น้อยไปกว่าประชาชนธรรมดาที่มีอยู่เท่าใดนัก

คงจะเห็นได้จากการที่ทั้งข้าราชการและประชาชนต่างมีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นอยู่ในระดับที่ค่าหรือปานกลางค่อนข้างต่ำ เช่นเดียวกัน

จากผลการวิจัยดังกล่าวทั้งหมดนี้ย่อมสามารถอธิบายมูลเหตุของการที่ผู้ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลของเทศบาลเมืองนครสวรรค์ เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๓ น้อยที่สุดในบรรดาเทศบาลด้วยกันทั่วประเทศได้ว่า น่าจะเนื่องมาจากการที่ทั้งข้าราชการและประชาชนผู้มีสิทธิดังกล่าวตามหน้าที่พลเมืองที่มีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นหรือต่อเทศบาลเมืองนครสวรรค์อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำหรือปานกลางค่อนข้างต่ำเท่านั้น ทั้งนี้เนื่องมาจากอิทธิพลของความคิดแบบอำนาจนิยมซึ่งปรากฏอยู่ตลอดช่วงประวัติศาสตร์ทางการเมืองการปกครองของสังคมไทยได้ทำให้ข้าราชการและประชาชนต่างยังคงมีความรู้สึกนึกคิดดังกล่าวหลงเหลืออยู่มากพอสมควรพอ ๆ กัน ถึงผลงานวิจัยสังคมไทยหลายชิ้นที่ได้กล่าวถึงข้างต้น นอกจากนั้นอิทธิพลทางด้านภูมิหลังส่วนบุคคลอันได้แก่การศึกษา เพศ อายุ และรายได้ของข้าราชการและประชาชนของไทยก็นับว่า ยังมีลักษณะที่ไม่อำนวยต่อการจัดการปกครองที่ต้องอาศัยการเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนเท่าใดนัก ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่ปรากฏในประเทศกำลังพัฒนาทั่วไป

จากผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า ทั้งข้าราชการและประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนครสวรรค์ต่างมีความสำคัญในลักษณะที่ไม่สอดคล้องกับแนวทางของการจัดการปกครองโดยประชาชนหรือหลักการของการจัดการปกครองท้องถิ่นเท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าราชการซึ่งน่าจะเป็นที่หวังได้ว่าจะ เป็นผู้นำของการพัฒนาการปกครองท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพ แต่จากผลการวิจัยได้ปรากฏแล้วว่าข้าราชการมิได้มีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวลงไปกว่าประชาชนอย่างเด่นชัดจนทำให้เกิดความแตกต่างออกไปจากประชาชนธรรมดาแต่อย่างใด ซึ่งหมายถึงว่าอิทธิพลของค่านิยมแบบอำนาจนิยมในลักษณะเจ้าขุนมูลนายหรือลักษณะที่ไม่เห็นด้วยกับการปกครองที่ยอมรับหลักการแห่งอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนยังคงปรากฏอยู่ในระบบราชการอีกไม่ใช่น้อย ผลการวิจัยดังกล่าวนี้ย่อมทำให้สามารถคาดคะเนแนวโน้มของการเมืองการปกครองในประเทศไทยไม่ว่าในระดับท้องถิ่นหรือในระดับชาติได้ว่า ความสำเร็จของการจัดการปกครองท้องถิ่นและการมี

ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มั่นคงนั้นย่อมจะเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้ยาก ผลงานวิจัยครั้งนี้จึงนับว่าสอดคล้องกับแนวความคิดของริกส์ (Riggs) ที่ว่า ในประเทศกำลังพัฒนา ระบอบราชการซึ่งเป็นพลังอันแข็งแกร่งของประเทศ มักจะเป็นอุปสรรคต่อเสถียรภาพทางการเมือง การพัฒนาทางเศรษฐกิจ ประสิทธิภาพทางการบริหาร และค่านิยมแบบประชาธิปไตย^๑

ในแง่ของการปกครองท้องถิ่น ริกส์ (Riggs) เคยให้ทัศนะถึงระบอบราชการในส่วนที่จะก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคต่อแนวทางการพัฒนาการปกครองท้องถิ่นในประเทศกำลังพัฒนาไว้ว่า ระบอบราชการมักมีบทบาทเด่นในเรื่องของการควบคุมดูแลการจัดการปกครองท้องถิ่นเสียมากกว่า นอกจากนั้นยังพยายามจัดการปกครองท้องถิ่นให้มีขึ้นในลักษณะที่เป็นการกระจายอำนาจ และมีความเป็นอิสระ (autonomy) ที่ผิวเผิน (lip service)^๒ ในด้านของประชาชน ริกส์ (Riggs) ก็ให้ความเห็นไว้อย่างสอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้อีกว่า ความล้มเหลวของการจัดการปกครองท้องถิ่นในประเทศกำลังพัฒนานั้นมักสืบเนื่องมาจากสาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งก็คือ ประชาชนในท้องถิ่นไม่เห็นคุณค่าของการปกครองตนเองหรือไม่เห็นความสำคัญของการเข้ามีส่วนร่วมตามลักษณะของการเมืองสมัยใหม่^๓ ลักษณะดังกล่าวย่อมแสดงถึงการขาดความสำนึกต่อการพัฒนาทางการเมืองในแง่ของการระดมมวลชนและการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง (mass mobilization and participation)^๔

^๑ Fred W. Riggs, "Bureaucrats and Political Development A Paradoxical View, " in Bureaucracy and Political Development ed. Joseph Lapalombara (Princeton, New Jersey : Princeton University Press, 1963), p.121.

^๒ Ibid., p.131.

^๓ Ibid., p.133.

^๔ Lucian W. Pye, Aspects of Political Development (Boston: Little, Brown and Company, 1966), pp.39-40.

กล่าวโดยสรุป ผลงานวิจัยในครั้งนี้นอกจากจะทำให้สามารถตอบปัญหาความสงสัยในปรากฏการณ์ทางการเมืองในระบอบท้องถิ่นที่เกิดขึ้น ณ เทศบาลเมืองนครสวรรค์ได้แล้ว ยังทำให้ได้แนวทางในการพัฒนาการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลอีกแนวทางหนึ่งว่า การที่จะพัฒนาการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวให้สามารถเป็นการปกครองตนเองที่เข้มแข็งและสามารถเป็นพื้นฐานของการพัฒนาประชาธิปไตยในระดับชาติได้นั้น จะต้องมีการพัฒนาหรือมีการแก้ปัญหาที่ถูกต้อง กล่าวคือ จะต้องมีการพัฒนาความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นดังกล่าว ทั้งในแง่ของการพัฒนาความรู้ความเข้าใจการเมืองท้องถิ่น การมีความรู้สึกในประสิทธิภาพทางการเมือง การแก้ไขความไม่ไว้วางใจการเมืองที่มากเกินไป การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง และมีความรู้สึกที่ถูกต้องในหน้าที่พลเมืองที่พึงมีต่อการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลของประชาชนและข้าราชการในเขตเทศบาลเมืองนครสวรรค์ครั้งนี้ได้แสดงให้เห็นว่า ลักษณะวิถีชีวิตหรือความรู้สึกนึกคิดทางการเมืองของประชาชนและข้าราชการยังขาดความสอดคล้องต้องกันกับการจัดการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลอยู่มาก ผลการวิจัยดังกล่าวนี้ย่อมทำให้คาดคะเนต่อไปได้ว่า หากทำการวิจัยในประเด็นเดียวกันนี้ ณ เทศบาลแห่งอื่น ๆ ของประเทศไทยแล้ว ก็อาจจะให้ผลในลักษณะ เช่นเดียวกันกับที่ได้ปรากฏที่เทศบาลเมืองนครสวรรค์ครั้งนี้ขึ้นในอีกหลายจังหวัดได้เช่นกัน ทั้งนี้เพราะจากผลงานวิจัยเกี่ยวกับสังคมไทยในอดีตมากมายหลายครั้ง มักพบว่า ลักษณะความรู้สึกนึกคิด ทัศนคติ หรือวัฒนธรรมทางการเมืองที่มีอยู่ในสังคมนั้นล้วนแต่มีลักษณะที่ไม่เอื้ออำนวยต่อวิถีทางแห่งประชาธิปไตยเท่าใดนัก

ดังนั้น หากแนวความคิดที่ว่า "ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองที่ดีที่สุด เป็นจริง และหากการจัดการปกครองท้องถิ่นจะเป็นลู่ทางในการพัฒนาการเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่สำคัญได้อย่างหนึ่งแล้ว การแสวงหาลู่ทางในการพัฒนาการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลครั้งนี้จึงนับว่ามีใช้จะก่อให้เกิดประโยชน์เฉพาะเทศบาลเมืองนครสวรรค์เท่านั้น แต่ทว่าน่าจะเป็นผลดีสำหรับการปรับปรุงการจัดการ

ปกครองท้องถิ่นของเทศบาลแห่งอื่น ๆ ของประเทศไทยได้ด้วย เนื่องจากทั้งได้กล่าวในข้างต้นแล้วว่า ลักษณะความรู้สึกรักในกิจการ เมืองในสังคมไทยนั้นน่าจะต้องการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับวิถีทางแห่งประชาธิปไตยในอีกมากมายหลายแห่ง ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาการปกครองท้องถิ่นที่จะได้กล่าวถึงต่อไปนี้จะเห็นว่าก่อให้เกิดประโยชน์แก่การพัฒนาการจัดการปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในทุกเทศบาลเป็นการทั่วไปดังต่อไปนี้

ในส่วนที่เกี่ยวกับประชาชน

๑. จะต้องมีวิธีการที่จะดึงประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลให้กว้างขวางขึ้น เป็นต้นว่ามีการใช้ระบบการรับฟังความคิดเห็น ระบบการรายงานกิจการและความก้าวหน้าของเทศบาลในเรื่องที่ประชาชนควรทราบให้กับประชาชนได้รับทราบเป็นระยะ ๆ พยายามดึงประชาชนเข้ามาเป็นกรรมการในการบริหารงานของท้องถิ่น
๒. จะต้องมีการประชุมสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นคุณค่าของการปกครองท้องถิ่นว่าจะมีประโยชน์ต่อประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ อย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงของการรณรงค์การหาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล

ในส่วนที่เกี่ยวกับเทศบาล

๑. จะต้องมี การปรับปรุงการประชาสัมพันธ์ของเทศบาลให้มีความพร้อมทั้งในด้านอุปกรณ์และกำลังคนด้วยวิธีการที่ก้าวหน้าและทันสมัยอยู่เสมอ เป็นต้นว่า การประชาสัมพันธ์ทางโรงภาพยนตร์หรือหนังสือพิมพ์ข่าวสารของท้องถิ่น เป็นต้น นอกจากนั้นจะต้องมีการประสานงานและร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ อย่างใกล้ชิด เพื่อสร้างความสัมพันธ์ในกิจการประชาสัมพันธ์และการบริหารงานด้านอื่น ๆ
๒. ในการบริหารงานของเทศบาล จะต้องเป็นไปโดยความรับผิดชอบต่อสาธารณชนเพื่อสร้างความศรัทธาและความเชื่อมั่น โดยยึดหลักประสิทธิภาพและความสะอาดเป็นสำคัญ ทั้งนี้จะต้องอาศัยระบบการรับฟังความคิดเห็นดังกล่าวในข้างต้นเป็นพื้นฐาน

๓. ในด้านเจ้าหน้าที่หรือพนักงานเทศบาลก็จะต้องการจ้างคนดี ๆ มีความสามารถ ให้เกิดความสนใจที่จะเข้ามาทำงานให้กับเทศบาลด้วยวิธีการต่าง ๆ เป็นต้นว่า มีค่าตอบแทน หรือเงินเดือนที่สูงพอสมควร ให้มีโอกาสได้ศึกษาอบรมหรือดูงานเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ ทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ก็ต้องการประสานงานหรือได้รับการ ส่งเสริมจากทางกระทรวงมหาดไทยหรือรัฐบาลด้วย

๔. พัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่นให้เจริญเติบโตอย่างมีแผน โดยให้ประชาชนในท้องถิ่น ประกอบอาชีพที่มั่นคงมีรายได้ดีและแน่นอน ซึ่งจะทำให้ท้องถิ่นมีรายได้สูงขึ้น มีกำลังงบประมาณ และความสามารถสูงในการบริหารกิจการในหน้าที่และกาให้บริการแก่ประชาชน นอกจากนี้ เมื่อประชาชนมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจแล้วก็ย่อมมีความพร้อมที่จะเข้ามีส่วนร่วมในการปกครอง ท้องถิ่นมากขึ้นด้วย

ในส่วนที่เกี่ยวกับการควบคุมจากรัฐบาลกลาง

๑. เพื่อพัฒนาการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการ ปกครองท้องถิ่นดังกล่าวอย่างจริงจัง รัฐบาลจะต้องให้อำนาจในการบริหารงานแก่ท้องถิ่นให้มีอิสระ มากขึ้น ซึ่งหมายถึงว่ารัฐบาลจะต้องลดการควบคุมดูแลเทศบาลที่มีอยู่อย่างใกล้ชิดลงบ้างด้วย

๒. ในส่วนที่เกี่ยวกับตัวข้าราชการจะต้องมีการปรับปรุงทัศนคติและท่าทีให้เกิด ความรู้สึกยอมรับหลักการแห่งอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน หรือให้เกิดความรู้สึกว่าข้าราชการ คือผู้รับใช้ประชาชน โดยหน่วยงานราชการในทุกระดับจะต้องมีการอบรมกล่อมเกล้า เพื่อเน้น ให้เห็นความสำคัญของหลักการ ดังกล่าวอยู่ตลอดเวลาด้วย

๓. รัฐบาลจะต้องหาทางสนับสนุนให้พรรคการเมืองในระดับชาติได้เข้ามาให้ความ สนใจต่อการเมืองหรือการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น เช่น การส่งผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้ง ในระดับท้องถิ่น ทั้งนี้นอกจากจะเพื่อเป็นการพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตยจาก ระดับท้องถิ่นแล้ว ยังเป็นวิธีการที่จะให้พรรคการเมืองได้เข้ามามีบทบาทค้ำจุนทางการเมืองการควบคุม จากข้าราชการของรัฐบาลกลางได้อีกทางหนึ่งด้วย

วิธีการต่าง ๆ ดังกล่าวทั้งหมดนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความศรัทธาจากประชาชน ที่จะมีต่อเทศบาลเป็นหลักใหญ่ ไม่ว่าจะด้วยวิธีการเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการ ของ เทศบาล การพยายามหาวิธีการลดบทบาทการควบคุมของรัฐบาลกลาง หรือการประชาสัมพันธ์ กับประชาชนโดยตรงก็ตาม อย่างไรก็ตาม วิธีการต่าง ๆ เหล่านี้ก็ยังไม้อาจแน่ใจได้ว่า

จะสามารถแก้ปัญหาการจัดการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลได้โดยครบถ้วนทั้งหมดได้ ทั้งนี้เพราะการเปลี่ยนแปลงลักษณะความรู้สึกนึกคิดหรือความสำนึกทางการเมืองของประชาชนนั้น นับเป็นเรื่องที่ยากยิ่ง นอกจากนั้นสภาพของประเทศไทยก็คล้าย ๆ กับประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายที่ต้องเผชิญกับปัญหาพื้นฐานที่เกี่ยวกับความพร้อมทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง การปกครอง เป็นต้นว่า โครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีคนยากจนอยู่มาก การพัฒนาระบบการศึกษาที่ยังไม่กว้างขวางและทั่วถึง ตลอดจนการมีระบบราชการที่มีความเป็นบิ๊กแบ่น แน่นเหนียวสูงแต่ขาดความศรัทธาต่อวิถีทางประชาธิปไตยเท่าที่ควร สภาพปัญหาพื้นฐานต่าง ๆ เหล่านี้ ล้วนมีส่วนกำหนดความรู้สึกนึกคิดทางการเมืองและ ค่านิยมของคนในสังคมได้ ซึ่งนับเป็น เรื่องที่ละเอียดอ่อนและลึกซึ้งสำหรับการแสวงหาสู่ทางปรับปรุงแก้ไข.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ตอบ	ข้อคำถามตอนที่ ๔, ๕ และ ๖ รวม ๒๗ ข้อ	คะแนนรวม
คะแนนคนที่ ๒๙	๕ ๑ ๕ ๕ ๑ ๔ ๔ ๑ ๓ ๕ ๔ ๓ ๑ ๕ ๔ ๔ ๒ ๔ ๕ ๕ ๑ ๑ ๑ ๑ ๕ ๑ ๑ ๕	๘๖
" ๓๐	๕ ๒ ๒ ๓ ๓ ๔ ๒ ๕ ๒ ๕ ๕ ๔ ๒ ๒ ๒ ๑ ๔ ๒ ๔ ๒ ๔ ๒ ๔ ๒ ๔ ๒ ๔ ๒ ๔	๘๒
" ๓๑	๓ ๔ ๔ ๒ ๓ ๔ ๓ ๓ ๔ ๓ ๒ ๓ ๔ ๒ ๔ ๔ ๓ ๓ ๓ ๓ ๒ ๓ ๓ ๓ ๒ ๔ ๒ ๒	๘๓
" ๓๒	๔ ๕ ๓ ๔ ๕ ๓ ๔ ๓ ๕ ๒ ๓ ๕ ๑ ๓ ๕ ๓ ๓ ๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ๓ ๑ ๑ ๑	๗๓
" ๓๓	๕ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๔ ๔ ๕ ๒ ๒ ๔ ๔ ๔ ๒ ๒ ๔ ๒ ๑ ๒ ๑ ๑ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒	๗๑
" ๓๔	๑ ๕ ๒ ๑ ๕ ๕ ๕ ๑ ๔ ๕ ๕ ๔ ๑ ๕ ๔ ๔ ๔ ๑ ๒ ๒ ๑ ๑ ๒ ๒ ๒ ๒ ๑ ๒	๗๗
" ๓๕	๑ ๕ ๒ ๒ ๒ ๒ ๔ ๔ ๔ ๔ ๒ ๒ ๔ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒	๗๗
" ๓๖	๓ ๕ ๑ ๑ ๕ ๑ ๔ ๔ ๔ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๑ ๒ ๑ ๒	๗๐
" ๓๗	๓ ๔ ๒ ๒ ๒ ๒ ๔ ๔ ๓ ๔ ๓ ๕ ๔ ๔ ๒ ๓ ๔ ๔ ๓ ๓ ๒ ๓ ๓ ๓ ๓ ๓ ๓ ๓	๘๗
" ๓๘	๕ ๔ ๔ ๔ ๓ ๔ ๔ ๓ ๔ ๔ ๔ ๓ ๒ ๒ ๔ ๔ ๔ ๔ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒	๘๘
" ๓๙	๑ ๔ ๑ ๒ ๔ ๔ ๒ ๓ ๔ ๔ ๔ ๔ ๔ ๔ ๓ ๓ ๔ ๓ ๓ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒	๘๒
" ๔๐	๑ ๕ ๔ ๑ ๓ ๓ ๕ ๒ ๔ ๓ ๔ ๓ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๑ ๕ ๕ ๒ ๒ ๒ ๒ ๔ ๕ ๔ ๒	๘๔
" ๔๑	๒ ๔ ๒ ๒ ๕ ๓ ๓ ๒ ๒ ๑ ๒ ๓ ๓ ๔ ๔ ๓ ๓ ๒ ๓ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒	๗๗
" ๔๒	๒ ๔ ๕ ๔ ๒ ๔ ๒ ๕ ๕ ๑ ๓ ๓ ๔ ๒ ๒ ๑ ๒ ๓ ๓ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒	๘๒
" ๔๓	๑ ๕ ๑ ๒ ๒ ๑ ๕ ๒ ๕ ๒ ๔ ๔ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๑ ๑ ๕ ๑ ๕ ๒	๗๖

วิธีการ หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม การ หาค่าอำนาจจำแนกของแบบ
 สอบถามอาจทำได้ดังนี้ ๑

๑. รวมคะแนนของแบบวัดทัศนคติทางการ เมือง หรือความสำนึกต่อการ ปกครอง
 ท้องถิ่นดังกล่าวทั้ง ๒๗ ข้อคำถามเข้าด้วยกัน

๒. เรียงคะแนนของแบบวัดความสำนึกต่อการ ปกครองท้องถิ่นซึ่งเป็นมาตรวัด
 ตามแบบของ ลิเคิร์ต ทั้งหมด ๔๓ ชุด จากคะแนนสูงสุดไปหาคะแนนต่ำสุด

๓. ตัด ๒๗% ของทั้ง ๔๓ ชุดแบบสอบถามที่ได้รับมาจากคะแนนสูงเป็นกลุ่มสูง
 และอีก ๒๗% จากคะแนนต่ำ เป็นกลุ่มต่ำ เพื่อดำเนินการ หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ

หลังจากรวมคะแนนตามข้อ ๑ แล้ว และเรียงคะแนนจากสูงไปหาค่า พร้อมกับ
 ตัด ๒๗% ของกลุ่มสูงแล้วจะไ้จำนวน (N) ที่ตัดไว้เท่ากับ ๑๑ ชุด และอีกเรียง
 ๒๗% ของกลุ่มต่ำในลักษณะเดียวกัน จึงได้จำนวนที่ตัดไว้อีก ๑๑ ชุดเช่นเดียวกัน ขั้นตอน
 การ ดำเนินการ หาค่าอำนาจจำแนกดังกล่าวปรากฏตามตารางซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ไปร คดร ายละเอียดใน วิเชียร เกตุสิงห์, สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย,

ขอคำถาม	คะแนนเฉลี่ยต่อ ขอคำถามของ กลุ่มสูง $\frac{(\sum fx)}{N_1}$	คะแนนเฉลี่ยต่อ ขอคำถามของกลุ่ม ต่ำ $\frac{(\sum fx)}{N_2}$	ค่าอำนาจ จำแนก (D.P)
๒๐	๓๐/๑๑	๒๖/๑๑	๐.๓๖*
๒๑	๓๖/๑๑	๔๑/๑๑	- ๐.๔๕*
๒๒	๒๒/๑๑	๒๐/๑๑	๐.๑๘*
๒๓	๒๗/๑๑	๒๓/๑๑	๐.๓๖*
๒๔	๔๔/๑๑	๔๔/๑๑	๐*
๒๕	๔๓/๑๑	๓๓/๑๑	๑.๒๗*
๒๖	๔๐/๑๑	๓๗/๑๑	๐.๒๗*
๒๗	๕๐/๑๑	๓๕/๑๑	๑.๓๖*
๒๘	๓๓/๑๑	๓๘/๑๑	- ๐.๕๕*
๒๙	๔๔/๑๑	๓๘/๑๑	๐.๕๕*
๓๐	๔๕/๑๑	๓๖/๑๑	๑.๑๘
๓๑	๔๖/๑๑	๓๗/๑๑	๐.๕๑
๓๒	๔๕/๑๑	๓๕/๑๑	๐.๘๐
๓๓	๔๖/๑๑	๓๖/๑๑	๐.๘๐*
๓๔	๔๒/๑๑	๓๘/๑๑	๐.๒๗*
๓๕	๔๑/๑๑	๓๗/๑๑	๐.๓๖*
๓๖	๔๓/๑๑	๓๔/๑๑	๑.๑๘
๓๗	๓๘/๑๑	๒๓/๑๑	๑.๔๕*
๓๘	๔๑/๑๑	๒๘/๑๑	๑.๑๘*
๓๙	๒๘/๑๑	๒๗/๑๑	๐.๑๘*
๔๐	๓๕/๑๑	๑๗/๑๑	๑.๖๓
๔๑	๓๔/๑๑	๑๗/๑๑	๑.๕๕
๔๒	๓๘/๑๑	๒๘/๑๑	๑
๔๓	๓๕/๑๑	๒๐/๑๑	๑.๓๖
๔๔	๔๓/๑๑	๓๑/๑๑	๑.๐๘
๔๕	๔๑/๑๑	๒๘/๑๑	๑.๑๘
๔๖	๓๘/๑๑	๒๒/๑๑	๑.๔๕

* ขอคำถามที่ค่าอำนาจจำแนกมีเครื่องหมายดอกจัน (*) แสดงถึงว่าเป็นขอคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกค่อนข้างต่ำ ซึ่งจะต้องทำการปรับปรุงแก้ไขก่อนทำการวิจัยจริง

การหาค่าความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้จากการทดลองถามทั้ง ๔๓ ชุด มาดำเนินการหาค่าความเชื่อถือได้ โดยวิธีหาค่าความเชื่อมั่นแบบกึ่งแบบ (split - half reliability) ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ ๑

๑. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อนี้และข้อถัดไป ของแบบสอบถามทั้ง ๔๓ ชุด ซึ่งในแต่ละชุดมีข้อคำถามในคอนตังกล่าวจำนวน ๒๗ ข้อ โดยหาจากสูตร

$$r_{xy} = \frac{N \sum xy - (\sum x)(\sum y)}{N \sum x^2 - 1(\sum x)^2 \quad N \sum y^2 - (\sum y)^2}$$

๒. แยกหาค่าความเชื่อถือได้ โดยสูตร

$$tr_{tt} = \frac{2 r_{xy}}{1 + y_{xy}}$$

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Frederick E. Creton, Applied General Statistics.

(N.J. : Prentice-Hall, Inc. Engle Wood Cliffs, 1955), p.469

William Wiersma, Research Methods in Education (New York:

J.B. Lippcott Company, 1969) p.187. อ้างใน ลลิตธร กิจจาริการกุล "ทัศนคติทางการเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาการ ปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี ๒๕๓๓) หน้า ๗๘.

๒ ผูกอบ ๒ แบบสอบถาม	๒ ๑ คะแนนข้อก (x)	๒ ๑ คะแนนข้อค (y)	x ²	y ²	xy
๑	๔๕	๔๑	๒๐๒๕	๑๖๘๑	๑๘๔๕
๒	๔๕	๔๓	๒๐๒๕	๒๒๔๑	๒๑๑๕
๓	๔๓	๔๒	๑๘๔๙	๑๗๖๔	๑๘๐๕
๔	๔๓	๓๙	๑๘๔๙	๑๕๒๑	๑๗๐๓
๕	๔๕	๔๔	๒๐๒๕	๑๙๓๖	๑๙๘๐
๖	๔๕	๔๕	๒๐๒๕	๒๐๒๕	๒๑๓๒
๗	๔๑	๔๐	๑๖๘๑	๑๖๐๐	๑๖๔๐
๘	๔๓	๓๙	๑๘๔๙	๑๕๒๑	๑๖๓๓
๙	๓๙	๔๒	๑๕๒๑	๑๗๖๔	๑๖๓๘
๑๐	๔๑	๔๓	๑๖๘๑	๑๘๔๙	๑๘๓๓
๑๑	๔๕	๔๔	๒๐๒๕	๑๙๓๖	๑๙๘๐
๑๒	๔๐	๔๕	๑๖๐๐	๒๐๒๕	๑๘๐๐
๑๓	๔๑	๓๗	๑๖๘๑	๑๓๖๙	๑๕๑๓
๑๔	๔๓	๔๔	๑๘๔๙	๑๙๓๖	๑๘๓๓
๑๕	๔๒	๔๖	๑๗๖๔	๒๑๑๖	๑๙๓๒
๑๖	๔๔	๔๑	๑๙๓๖	๑๖๘๑	๑๘๐๔
๑๗	๔๒	๓๖	๑๗๖๔	๑๒๙๖	๑๕๑๒
๑๘	๔๕	๔๔	๒๐๒๕	๑๙๓๖	๑๙๘๐
๑๙	๔๓	๔๕	๑๘๔๙	๒๐๒๕	๑๘๓๓
๒๐	๔๑	๔๒	๑๖๘๑	๑๗๖๔	๑๖๓๒
๒๑	๔๕	๔๓	๒๐๒๕	๑๘๔๙	๑๘๓๓
๒๒	๔๐	๔๔	๑๖๐๐	๑๙๓๖	๑๗๖๐
๒๓	๔๒	๔๑	๑๗๖๔	๑๖๘๑	๑๖๓๒
๒๔	๔๕	๔๒	๒๐๒๕	๑๗๖๔	๑๘๙๐
๒๕	๔๓	๔๔	๑๘๔๙	๑๙๓๖	๑๘๓๓
๒๖	๔๒	๔๕	๑๗๖๔	๒๐๒๕	๑๘๓๐
๒๗	๔๑	๔๓	๑๖๘๑	๑๘๔๙	๑๘๓๓
๒๘	๔๒	๔๔	๑๗๖๔	๑๙๓๖	๑๘๓๒
๒๙	๔๐	๔๑	๑๖๐๐	๑๖๘๑	๑๖๔๐
๓๐	๓๖	๓๑	๑๒๙๖	๙๖๑	๑๒๖๓

ผู้ตอบ แบบสอบถาม	คะแนนข้อค (x)	คะแนนข้อก (y)	x ²	y ²	xy
๓๗	๔๑	๔๖	๑๖๘๑	๒๑๑๖	๑๘๘๖
๓๘	๔๖	๔๒	๒๑๑๖	๑๗๖๔	๑๘๓๒
๓๙	๔๒	๔๐	๑๗๖๔	๑๖๐๐	๑๖๘๐
๔๐	๔๘	๓๖	๒๓๐๔	๑๒๙๖	๑๗๒๘
๔๑	๔๑	๓๖	๑๖๘๑	๑๒๙๖	๑๔๓๖
๔๒	๔๕	๓๗	๒๐๒๕	๑๓๖๙	๑๖๖๕
๔๓	๔๐	๓๖	๑๖๐๐	๑๒๙๖	๑๔๔๐
รวม	๑๙๐๓	๑๗๗๘	๘๕๐๘๑	๗๔๔๖๖	๗๙๒๐๑

หาค่าตามตารางยอมแทนค่าในสูตรต่อไปนี้

$$r_{xy} = \frac{N \sum xy - (\sum x)(\sum y)}{\sqrt{N \sum x^2 - (\sum x)^2} \sqrt{N \sum y^2 - (\sum y)^2}}$$

$$= \frac{43(79201) - (1903)(1778)}{\sqrt{43(85081) - (1903)^2} \sqrt{43(74466) - (1778)^2}}$$

$$= \frac{22109}{(37074)(40754)} = 0.5688$$

spearman - brown step up

$$R_{tt} = \frac{2 r_{xy}}{1 + r_{xy}} = \frac{2 + 0.56}{1 + 0.56} = \frac{1.12}{1.56} = 0.71$$

แบบสอบถามที่ใช้วิจัยในครั้งนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๗๑
ซึ่งเป็นค่าที่สูงพอที่จะใช้เป็นเครื่องมือวิจัยได้

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบแบบสอบถามดังกล่าวทั้งหมด จนสามารถ
ยืนยันไ้ว่าจะใช้เป็นเครื่องมือวิจัยต่อไปได้แล้ว ผู้วิจัยยังได้พิจารณาปรับปรุงข้อคำถาม
บางข้อ เพื่อให้แบบสอบถามมีคุณภาพขึ้น โดยเฉพาะข้อคำถามที่มีคำอำนาจจำแนก
ค่อนข้างต่ำ (คำอำนาจจำแนกที่มีเครื่องหมายดอกจันตรงตามตาราง) โดยการพิจารณา
ในเรื่องของความยากหรือง่ายมากเกินไป ความกำกวมของข้อความหรือว่าข้อคำถาม
ที่เป็นข้อความเชิงบวกหรือเชิงลบในบางข้อที่มีลักษณะโน้มน้าวหรือกลาย!เป็นคำถามนำ
ผู้วิจัยก็ได้เบี่ยงกลับไปเป็นคำถามเชิงลบหรือเชิงบวกเสียแล้วแต่กรณี เนื่องจาก
ปัญหาเหล่านี้ล้วนมีส่วนกำหนดคุณภาพของแบบสอบถามในการวิจัย.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย